

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 726/2015
26.05.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Биљане Драгојевић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиле С.М. из Б., чији је пуномоћник Д.П., адвокат из Б., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1101/2014 од 18.12.2014. године, у седници одржаној 26.05.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1101/2014 од 18.12.2014. године у ставу другом изреке тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 267/2013 од 11.12.2013. године у ставу седмом изреке којим је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде штете због повреде права личности исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.12.2013. године па до исплате.

У осталом делу ревизија тужиле **СЕ ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 267/2013 од 11.12.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле па је обавезана тужена да јој на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за период од 01.07.2010. до 27.09.2011. године исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име изостале зараде за дежурство у периоду од 01.07.2010. до 27.09.2012. године исплати износ од 95.334,02 динара, са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора за 2009. годину исплати износ од

34.319,13 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2010. године до исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде плате у периоду од јула 2010. године до септембра 2011. године исплати износ од 31.871,36 динара, са законском затезном каматом почев од 11.02.2012. године па до исплате. Ставом петим изреке обавезана је тужена да у корист тужиље изврши обрачун и уплату законом прописаних доприноса за обавезно социјално осигурање за период од 01.07.2010. до 27.09.2012. године и то на основицу из става 1. изреке пресуде. Ставом шестим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да у њену корист изврши обрачун и уплату законом прописаних доприноса за обавезно социјално осигурање за период од 01.07.2010. до 27.09.2012. године и то на основицу из става 2. изреке пресуде. Ставом седмим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.12.2013. године до исплате. Ставом осмим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од још 1.195.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.12.2013. године до исплате. Ставом деветим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 264.661,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.12.2013. године па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1101/2014 од 18.12.2014. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиље и тужене и потврђена је првостепена пресуда у ставу I, III, у делу става IV изреке којим је обавезана тужена да тужиљи на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде плате у периоду од јула 2010. до септембра 2011. године исплати износ од 31.871,36 динара, са законском затезном каматом од 19.11.2013. године до исплате, у ставу V, VIII и IX изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у делу става IV изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на досуђени износ од 31.871,36 динара на име доцње у исплатама накнада плата за период од јула 2010. до септембра 2011. године плати законску затезну камату за период од 11.02.2012. до 18.11.2013. године и у ставу VII изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете за претрпљене болове због повреде части и угледа у износу од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.12.2013. године до исплате.

Против става другог изреке побијане пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), па је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка на које се ревизијом неосновано указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука у делу који се ревизијом побија, тужила је до 31.12.2009. године обављала функцију општинског јавног тужиоца, када јој је функција престала с обзиром да одлуком Државног већа тужилаца није изабрана на неко од места на која је конкурисала. Против ове одлуке изјавила је приговор који је одбијен одлуком Државног већа тужилаца од 15.08.2011. године. Уставни суд је одлуком од 24.07.2012. године усвојио њену уставну жалбу и поништио одлуку Државног већа тужилаца обавезујући га да тужилу изабере у јавно тужилаштво, након чега је Државно веће тужилаца одлуком од 17.09.2012. године изабрало тужилу за заменика јавног тужиоца у Основном тужилаштву у Косовској Митровици. Тужила је имала право на накнаду плате у трајању од шест месеци у висини плате коју је имала у тренутку престанка дужности а на основу решења Основног јавног тужилаштва у Косовској Митровици П 30/10 од 24.02.2010. године, па је исто право продужено почев од 01.07.2010. године, а престало је даном доношења одлуке Уставног суда по њеној уставној жалби. На основу решења Основног јавног тужилаштва у Косовској Митровици П 109/2011 од 10.10.2011. године утврђено је да је тужили престао радни однос и право на накнаду плате 07.09.2011. године. Одлуком о избору заменика јавног тужиоца од 17.09.2012. године Државно веће тужилаца је за заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Косовској Митровици изабрало је тужилу.

Одлучујући о делу тужбеног захтева који се ревизијом побија, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа која је тужили досуђена у висини од 500.000,00 динара.

Међутим, другостепени суд је изразио став да тужила нема право на накнаду нематеријалне штете, па је преиначио првостепену пресуду у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиле за накнаду овог вида штете и тужбени захтев у том делу одбио.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је другостепени суд погрешном применом материјалног права одлучио о праву тужиле на накнаду нематеријалне штете.

Наиме, одлучивање о избору јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца од стране Државног већа тужилаца представља одлучивање о правима и обавезама јавних тужилаца, па Врховни касациони суд налази да доношење ове врсте одлуке од стране Државног већа тужилаца представља посебну врсту суда (што је у складу и са изјашњењем Европског суда за људска права, у тумачењу одредбе члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода), због чега се на овај поступак имају применити и правила о заштити права на правично суђење.

Прва одлука Државног већа тужилаца представља уопштену одлуку којом је одлучена о неизбору свих јавних тужилаца, међу којима је и овде тужиља, из чега произилази да сви неизабрани кандидати нису испунили услове за избор прописане правилима Државног већа тужилаца. По изјављивању уставне жалбе, Државно веће тужилаца је донело појединачну одлуку којом је поново утврђено да тужиља не испуњава услове за избор заменика јавног тужиоца, али је у поступку преиспитивања одлуке првог састава Државног већа тужилаца, тај орган донео одлуку поводом приговора на одлуку о избору, тако што је приговор овде тужиље усвојен и промењена претходна одлука, а тужиља изабрана на функцију заменика јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Косовској Митровици.

Из утврђења да је приговор тужиље основан произилази да је претходном одлуком дошло до повреде њеног права на правично суђење. Право на правично суђење загарантовано је одредбом члана 32. Устава Републике Србије, као и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Према Уставу Србије, право на правично суђење је сврстано у људска и мањинска права и слободе, која се применом члана 18. став 1. Устава непосредно примењују, што значи да право на правично суђење представља једно од права личности.

Иако тужиља тужбом није изричито тражила да се утврди да јој је повређено право личности, Врховни касациони суд налази да тужиља има право на накнаду нематеријалне штете због повреде овог права, с обзиром да част и углед спадају у појам права личности, која поред части и угледа, као елемената права личности, спадају и сва друга права из члана 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама (право на живот, физички и психички интегритет, здравље, пијетет, достојанство, приватни живот, право на изношење мишљења, заштиту лика и личности, приватне податке и слично).

Повреда права на правично суђење у конкретном случају отклоњена је новом одлуком Државног већа тужилаца од 17.09.2012. године, али имајући у виду све околности конкретног случаја које су утврђене у поступку пред нижестепеним судовима, Врховни касациони суд налази да тужиља, у складу са одредбом члана 200. став 1. ЗОО има право на накнаду штете која јој је причињена због повреде права на правично суђење, као једног од права личности. Висину нематеријалне штете Врховни касациони суд је одредио у складу са критеријумима предвиђеним ставом 2. истог члана, па налази да досуђени износ од 100.000,00 динара представља адекватно обештећење тужиљи у односу на учињену повреду права.

Преко досуђеног износа, захтев тужиље за накнаду овог вида нематеријалне штете је неоснован, с обзиром да у образложеној појединачној одлуци о неизбору тужиље на функцију заменика јавног тужиоца, као ни у наступима представника Државног већа тужилаца, није било омаловажавања или непоштовања личности тужиље, било ког вида клевете или навода који задиру у њен приватни, лични или породични живот, што значи да наведена одлука није донета у циљу повреде наведених личних добара тужиље нити наношења било ког вида штете, а што и досуђивање у већем износу чини неоснованим. Ово из разлога што овај суд налази да ће се досуђивањем накнаде као у изреци ове пресуде успоставити психичка равнотежа која је постојала код тужиље пре учињене повреде права, а досуђивање у већем износу не би одговарало циљу коме ова накнада служи.

На основу изнетог, применом члана 416. став 1. и 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

На основу члана 154. ЗПП тужилји је досуђена накнада трошкова за састав ревизије у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**